

přísnějším než trest, vyslovený podmíněně, třeba šlo o trest na svobodě. Poskytující se obžalovanému v případě posléz uvedeném možnost dosáhnouti splněním podmínek dle zákona o podmíněném odsouzení toho, by trest na něm vůbec nebyl vykonán, čehož mu arci v případě prv naznačeném dosíci nelze. Bylo proto sice zmateční stížnost v ostatních směrech jako bezdůvodnou, z největší části pak jako vůbec nebo dle zákona neprovedenou zavrhnouti, vyhověti jí naproti tomu v bodě posléz naznačeném, zrušiti rozsudkový výrok, jímž odsouzení obžalovaného prohlášeno bylo bezpodmínečným. Při tom vychází zrušovací soud z úvahy, že, byl-li obžalovanému novým rozsudkem trest na svobodě zaměněn v peněžitou pokutu, tudíž v trest, oproti trestu na svobodě mírnější, a nevzal-li veřejný žalobce výrok ten v odpor, nelze zrušovacímu soudu na výroku tom ničeho měniti v neprospěch obžalovaného.

Čís. 1812.

**Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).
Skutková podstata přečinu podle §u 16 čís. 1 zákona nevyžaduje úmyslu, někoho podněcovati nebo popuzovati. Stačí vychvalování, výslovné schvalování nebo projev souhlasu s jakýmkoliv zločinem nebo přečinem in abstracto bez ohledu na to, byl-li vůbec spáchán nebo zamýšlí-li jej kdo provésti.**

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1924, Zm II 431/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 12. července 1924, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin dle §u 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

V právu je zmateční stížnost, pokud, opírajíc se o důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., namítá, že rozsudek je zbudován na názo-rech právně mylných. Dle rozhodovacích důvodů nevzal nalézací soud za prokázáno, že obžalovaný měl úmysl, svým výrokem, že by se měl vzítí nějaký »handgranát« a hoditi jim na hlavu«, schvalovati nějaký čin trestný, nebo popuditi dělnictvo. Již před tím se v rozhodovacích důvodech uvádí, že nalézací soud nevzal skutkovou podstatu přečinu podle §u 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky za prokázanou proto, že, jak potvrdil svědek Jan K., výrok obžalovaného nepůsobil pražád-ným dojmem podněcujícím. Zmateční stížnost namítá právem, že nejde v tomto případě o skutkovou podstatu přečinu podle §u 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky, která ovšem předpokládá podněcování ke zlo-činu nebo přečinu, nýbrž o skutkovou podstatu přečinu podle §u 16

čís. 1 téhož zákona, k níž se úmyslu, někoho podněcovati (popuzovati), nevyžaduje, stačí naopak pachatelův úmysl, schvalovati kterýmkoli ze způsobů tamtéž naznačených, zločin nebo přečin. Těsná souvislost, ve které vylučuje rozsudek kromě úmyslu obžalovaného, schvalovati nějaký trestný čin, i jeho úmysl, popuditi dělnictvo, zejména pak důraz, který klade rozsudek na onu shora zmíněnou skutečnost, potvrzenou svědkem K-em, nutí souditi, že nalézací soud jen následkem toho, že si osvojil v tomto ohledu názor právně zřejmě mylný, nevzal u obžalovaného za prokázáný ani úmysl, náležející ke skutkové podstatě přečinu podle §u 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky, totiž úmysl schvalovati zločin (nebo přečin), a že především v důsledku tohoto právního omylu neshledal v jeho výroku skutkové podstaty řečeného přečinu.

Na odůvodněnou onoho rozsudkového závěru, dle něhož nalézací soud nevzal za prokázáný úmysl obžalovaného, schvalovati nějaký trestný čin nebo popuditi dělnictvo, uvádí se však v rozhodovacích důvodech dále, že se o nějaký trestný čin, který by měl býti schvalován, tenkrát nejednalo; mluvilo-li se o stávce, nešlo prý o čin trestný, nýbrž o obranu dělnictva oproti zaměstnavateli z důvodu mzdy, včas nevyplacené. Jak patrné, je nalézací soud názoru, že se ke skutkové podstatě přečinu podle §u 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky vyžaduje schvalování konkrétně určeného činu trestného, tedy kromě určitého trestného činu již spáchaného, nebo v době schvalování páchaného, aspoň takového rovněž určitého činu trestného, jehož spáchání někdo zamýšlí, se k němu chystá, nebo jej připravuje. Zmateční stížnost označuje vším právem i tento názor jako právně mylný a dovozuje případně, že ke skutkové podstatě přečinu postačí, projeví-li pachatel souhlas s jakýmkoli zločinem (nebo přečinem) in abstracto, bez ohledu na to, zda kdo zamýšlí jej provést, a stejně ovšem také, když pachatel, rovněž jen in abstracto, zločin (nebo přečin) vychvaluje nebo jej výslovně schvaluje, poněvadž pachatel již tím, že nějaký zločin (nebo přečin) vůbec vychvaluje, výslovně schvaluje, nebo s ním jinak projevuje souhlas, působí nepříznivě na jiné, otřásaje jejich právním citem a přesvědčením o nedovolenosti a trestnosti dotyčného jednání jako činu trestného. Tento výklad shoduje se se správným, zákonu odpovídajícím výkladem, jehož se dříve dostávalo pojmu vychvalování (a omlouvání) činů v zákonech zapovězených ve smyslu §u 305 tr. zák. Jelikož pak ustanovení §u 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky nastoupilo na místo předpisu §u 305 tr. zák., jehož první věta byla §em 41 čís. 3 I. uvedeného zákona zrušena, nemůže býti pochybností o tom, že uvedeným způsobem sluší vykládati i § 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky, že tudíž jeho skutkovou podstatu zakládá i schvalování zločinu nebo přečinu dosud nespáchaného a to i pouhé jeho schvalování abstraktní. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek zrušiti jako zmatečný dle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Ve věci samé rozhodnouti nebylo však zrušovacímu soudu možno, neboť v rozsudku ani v jeho rozhodovacích důvodech nejsou zjištěny některé skutečnosti, které by při správném použití zákona nálezu za základ položití bylo. Tak nevyslovuje se rozsudek o tom, shledává-li nalézací soud ve skutku, jehož schvalování obžaloba obžalo-

vanému za vinu klade, nějaký zločin vůbec a který zločin by tu v úvahu přicházel, nezjišťuje dále, pronesl-li obžalovaný závadný výrok veřejně. Nezbylo tudíž než vrátiti věc dle §u 288 čís. 3 tr. ř. soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 1813.

Správné provedení zmatku dle čís. 9 c) §u 281 tr. ř. předpokládá dolíčení, že byl porušen zákon v ý r o k e m soudu o otázce, že chybí obžaloba dle zákona potřebná.

Promlčecí lhůta §u 530 tr. zák. urážky na cti četníka počíná dnem, kdy příslušné četnické velitelství nabylo vědomosti o trestném činu.

Přetržení promlčení soukromožalobního činu nastává i procesním úkonem v řízení pro delikt oficiální, s oním skutkově totožný.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1924, Zm II 401/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Opavě ze dne 16. června 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle §u 487 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle §u 312 a 314 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Proti odsuzujícímu výroku pro přestupek §u 487 tr. zák. uplatňuje zmateční stížnost číselně důvody zmatečnosti čís. 9 b), c), věcně však provádí také zmatek čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Zmatek dle čís. 9 c) §u 281 tr. ř. shledává v tom, že při hlavním přelíčení prý nebyl učiněn návrh na potrestání obžalovaného pro soukromožalobní přestupek §u 487 tr. zák. Avšak, nehledě k tomu, že správné provedení tohoto zmatku by předpokládalo dolíčení, že byl porušen zákon v ý r o k e m soudu o otázce, že chybí obžaloba dle zákona potřebná, kdežto v tomto případě rozsudek takového výroku vůbec neobsahuje, takže není tu základního předpokladu pro uplatňování zmatku, jehož se stížnost dovolává, přehlíží zmateční stížnost, že veřejný obžalobce výslovně navrhl při hlavním přelíčení, by byl obžalovaný odsouzen dle obžaloby (pro zločin dle §u 209 tr. zák.) nebo aspoň pro přestupek §u 487 tr. zák. dle návrhu zemského četnického velitelství, které zmocnilo veřejného obžalobce v čas, aby stihal obžalovaného po případě i pro soukromožalobní přestupek urážky na cti, což také rozsudek výslovně konstatuje, takže výtky stížnosti jest zcela lichá.

Dle čís. 9 b) §u 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost, že se obžalovaný stal beztrestným subjektivním promlčením soukromého žalobního práva četnického strážmistra Jana C-a, který prý teprve 20. listopadu 1923 navrhl, aby byl obžalovaný potrestán pro urážku na cti (čin se stal již 26. a 27. září 1923), a objektivním promlčením trestného stí-